

Toelichting Reglement van orde voor de vergaderingen van de Algemene Vergadering

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Er is voor gekozen voor regelmatig terugkerende begrippen een omschrijving op te nemen.

De definitie van fractie onder b is aangepast, omdat de Kamer van Koophandel en Fabrieken als zodanig niet meer bestaat. Dat is de Kamer van Koophandel geworden. In het provinciaal reglement voor Waterschap Zuiderzeeland is dit bij besluit van Provinciale Staten van 28 januari 2015 inmiddels aangepast.

Nieuw is de bepaling over integriteit, zie definitie onder i en artikel 7a. Nieuw is ook de introductie van het begrip themabijeenkomst. In artikel 13a is hierover een bepaling opgenomen.

Artikel 2 De voorzitter

De voorzitter is voorzitter van de Algemene Vergadering en het college van Dijkgraaf en Heemraden. Artikel 94 van de Waterschapswet schrijft dit dwingend voor. De regeling bij verhindering staat in artikel 51a van de Waterschapswet. Het Reglement kan voorzien in de aanwijzing van een plaatsvervangend voorzitter.

De voorzitter heeft het recht op grond van artikel 94, tweede lid, van de Waterschapswet in de vergaderingen van de Algemene Vergadering aan de beraadslaging deel te nemen. Als voorzitter zorgt hij onder andere voor de handhaving van de orde in de vergadering.

Artikel 3 De secretaris

De Algemene Vergadering is verplicht een secretaris te benoemen (artikel 53 Waterschapswet). De secretaris is in eerste instantie verantwoordelijk voor de bijstand aan de Algemene Vergadering, het college van Dijkgraaf en Heemraden en de voorzitter. Hij is in principe in elke vergadering van de Algemene Vergadering en het college van Dijkgraaf en Heemraden aanwezig. Artikel 55a van de Waterschapswet eist dat het college van Dijkgraaf en Heemraden de vervanging van de secretaris regelt.

Artikel 4

Hier kan desgewenst de ondersteuning van de Algemene Vergadering door een griffier ingevoegd worden.

Artikel 5 Het voorzittersoverleg

Met de intrede van fracties ligt het in de rede overleg tussen voorzitter en Algemene Vergadering te voeren over de werkwijze en om de vergaderingen te reguleren. Het gaat dan over het maken van afspraken intern/organisatorische kwesties en het doen van aanbevelingen aan de Algemene Vergadering inzake de organisatie van de werkzaamheden van de Algemene Vergadering en zijn commissies. Hieronder vallen taken als het initiëren van een aanpassing van het reglement van orde en het regelen van ondersteuning van de Algemene Vergadering. Ook bij vertrouwelijke personele aangelegenheden kan een voorzittersoverleg een belangrijke rol vervullen. In voorkomende gevallen kan het functioneren van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur besproken worden in het voorzittersoverleg. Voorkomen dient te worden dat het voorzittersoverleg een afzonderlijk besluitvormend orgaan wordt.

Het is van belang dat in het voorzittersoverleg elk lid een stem heeft die even zwaar weegt. Op deze wijze wordt ook aan de positie van minderheidsfracties recht gedaan. Het overleg kan een waardevolle bijdrage leveren aan het stroomlijnen van verhoudingen tussen de Algemene Vergadering en het college van Dijkgraaf en Heemraden.

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe leden, benoeming lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden; fracties

Artikel 6 Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging

Met de geloofsbrief geeft de voorzitter van het stembureau aan de benoemde kennis van zijn benoeming (artikel 2.95 van het Waterschapsbesluit). De benoemde geeft schriftelijk aan of hij de benoeming aanneemt (artikel 2.96 van het Waterschapsbesluit). Tegelijk met de mededeling dat hij zijn benoeming aanneemt, worden aan de Algemene Vergadering stukken overgelegd waaruit blijkt dat de benoemde voldoet aan de eisen om als lid van de Algemene Vergadering toegelaten te worden. Dit omvat de volgende stukken: een ondertekende verklaring met een opgave van de andere functies dan het lidmaatschap van de Algemene Vergadering die hij bekleedt en een uittreksel uit de GBA met zijn woonplaats, geboorteplaats en –datum (indien voor het eerst gekozen). Het onderzoek van de geloofsbrieven moet in een openbare vergadering gebeuren. Bij het onderzoek zal ook betrokken worden de vraag of sprake is van incomptabiliteiten en niet toegestane nevenfuncties. De commissie 'Onderzoek geloofsbrieven' brengt verslag uit; dit kan zowel mondeling als schriftelijk.

De formulering van het eerste lid benadrukt dat de Algemene Vergadering en niet de voorzitter een commissie instelt, die het zogenaamde geloofsbrievenonderzoek verricht nadat de voorzitter van het stembureau nieuwe leden heeft benoemd. Het onderzoek van het proces verbaal (onderzoek naar het verloop van de verkiezing of de vaststelling van de uitslag)

gebeurt in de eerste samenkomst van het nieuwe de Algemene Vergadering bestuur na verkiezingen. Het onderzoek van de geloofsbrief strekt zich niet uit tot de geldigheid van de kandidatenlijsten en van de lijstverbindingen.

Ingevolge artikel 24 van de Waterschapswet beslist de Algemene Vergadering over de toelating van zijn leden. Daarbij is er een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuwe Algemene Vergadering of bij de vervulling van een tussentijdse vacature. Na een verkiezing kunnen de bestuursleden van de Algemene Vergadering op de eerste vergadering van de Algemene Vergadering in nieuwe samenstelling de eed of verklaring en belofte afleggen. De voorzitter zal hen hiervoor oproepen. Bij tussentijdse vacaturevervulling kan de eed of verklaring en belofte aansluitend aan de beslissing van de Algemene Vergadering over de toelating van het betrokken lid plaatsvinden. De tekst van de eed of verklaring en belofte die een lid van de Algemene Vergadering bij het aanvaarden van het lidmaatschap van de Algemene Vergadering moet afleggen, is in artikel 50 van de Waterschapswet vastgelegd.

Het vijfde lid geeft invulling aan een leemte in de Waterschapswet. De Waterschapswet geeft wel aan welke formele eisen gesteld worden aan een lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden, maar niet op welk moment deze getoetst worden. De formele eisen voor het lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden zijn grotendeels vergelijkbaar met de vereisten voor het lidmaatschap van het algemeen bestuur (Waterschapswet artikel 31 en 45). Het ligt voor de hand om voor het benoemen van een lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden ook een commissie voor het onderzoek naar de geloofsbrieven in te stellen.

Voor de benoeming van nieuwe leden wordt een commissie onderzoek geloofsbrieven ingesteld. Dit gebeurt ook bij tussentijdse benoemingen. Dit betekent, dat bij elke benoeming een commissie wordt ingesteld. In het zesde lid is de mogelijkheid opgenomen om een commissie voor de gehele bestuursperiode te benoemen. Mocht zich een tussentijdse benoeming voordoen, dan hoeft geen commissie ingesteld te worden.

Artikel 7 Benoeming leden van het college van Dijkgraaf en Heemraden

In het eerste lid is bepaald, dat de verkiezing van de leden van het college van Dijkgraaf en Heemraden plaatsvindt direct na het afleggen van de eed of verklaring. In artikel 10, lid 1, van het Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland staat, dat de benoeming van de heemraden plaatsvindt in de eerste vergadering van de Algemene Vergadering in de nieuwe samenstelling. Dit artikel is strijdig met de op 1 juli 2014 in werking getreden Wet aanpassing waterschapsverkiezingen. In het gewijzigde artikel 41, lid 4, staat dat de leden van het dagelijks bestuur in ieder geval aftreden op het moment dat tenminste de helft van het door het algemeen bestuur te benoemen aantal leden van het dagelijks bestuur is benoemd en deze benoemingen zijn aanvaard en binnen drie maanden na het begin van de zittingsduur van het algemeen bestuur. Over deze strijdigheid heeft overleg plaatsgevonden met de Provincie Flevoland. De provincie heeft hierop besloten artikel 10, lid 1, en het hiermee verband houdende artikel 11 van het Reglement te schappen. Provinciale Staten van Flevoland hebben hiertoe op 28 januari 2015 aldus besloten. Omdat de Waterschapswet hierin voorziet, is de tekst van het eerste lid gewijzigd.

Op grond van het tweede lid stelt de Algemene Vergadering het aantal heemraden vast, dat ten minste 2 en ten hoogste 4 leden bedraagt (zie Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland). Volgens datzelfde lid doet het voorzittersoverleg hiertoe een voorstel aan de Algemene Vergadering. In de praktijk komt dit onderwerp juist aan de orde bij de coalitiebesprekingen en in het bestuursprogramma c.q. coalitieprogramma. De coalitiepartijen zullen hiervoor met een voorstel komen, al dan niet gesteund door de andere partijen. In de tekst is komen te vervallen dat dit gebeurt op een daartoe strekkend voorstel van het voorzittersoverleg.

In het vierde lid is bepaald dat de stemmingen eerst plaatsvinden voor de zetel voor de categorieën ongebouwd, natuurterreinen en bedrijven gezamenlijk. In het oude vierde lid stond "de" zetel. In artikel 40 van de Waterschapswet staat, dat van het dagelijks bestuur "ten minste één lid" een vertegenwoordiger is van deze drie categorieën. Op grond van lid 2 stelt de Algemene Vergadering vast uit hoeveel leden het college van Dijkgraaf en Heemraden bestaat. Over de samenstelling van het college wordt een voorstel gedaan door de coalitiepartijen. De tekst van dit lid is aangepast aan de Waterschapswet.

In het vijfde lid stond, dat bij de benoeming van een lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden een commissie wordt ingesteld, die onderzoekt of een kandidaat voldoet aan de eisen van de Waterschapswet. Deze tekst klopte niet helemaal. Bedoeld is dit te regelen voor een kandidaat van buiten de kring van de Algemene Vergadering.

Op grond van artikel 10, lid 2, van het Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 41, lid 2, van de Waterschapswet. Als het gaat om een kandidaat vanuit de Algemene Vergadering, dan hoeft er geen commissie onderzoek geloofsbrieven ingesteld te worden, omdat dat al is gebeurd bij de toelating tot het nieuwe bestuur.

Door expliciet een commissie geloofsbrieven voor te schrijven bij kandidaten van buiten wordt invulling gegeven aan een leemte in de Waterschapswet. Deze wet geeft wel aan welke formele eisen gesteld worden aan een lid van het dagelijks bestuur, maar niet op welk moment deze getoetst worden. De eisen voor een algemeen bestuurslid zijn dezelfde als voor

een lid van het dagelijks bestuur. Uiteraard moet bij benoeming van een lid van het dagelijks bestuur een stembureau worden ingesteld, omdat stemming over personen in beginsel schriftelijk gebeurt.

Artikel 7a Integriteit

Inleiding

Recent heeft de Tweede Kamer een voorstel aangenomen waarin de verantwoordelijkheid voor de integriteit van bestuur en vertegenwoordiging bij de voorzitter van het waterschap komt te liggen. Hiermee wordt de voorzitter verantwoordelijk voor het bevorderen van de integriteit van de bestuurders van het waterschap¹. De rol van de voorzitter is overigens puur procesmatig.

Om de taken van het waterschap goed te kunnen uitvoeren is vertrouwen nodig in het waterschap als gezaghebbende en betrouwbare overheid. Integriteit van de bestuurders is hierbij een noodzakelijke voorwaarde. De periode van verkiezing en benoeming is een natuurlijk moment om aandacht te besteden aan integriteit van het toekomstig bestuur.

Leden Algemene Vergadering

Na verkiezingen treden nieuwe waterschapsbestuurders aan. Om alle leden van de Algemene Vergadering bewust te laten worden van de dilemma's en risico's rondom integriteit en om te stimuleren dat bestuursleden hierover met elkaar het gesprek aangaan, is het voorstel om op initiatief van de voorzitter een tweejaarlijks gesprek binnen de Algemene Vergadering te organiseren over integriteit. Daarnaast is de bestuurlijke gedragscode een instrument om integer gedrag te bevorderen (vastgesteld 28 oktober 2008).

Kandidaat heemraden

Leden van de algemene vergadering zijn, nadat zij zijn gekozen door de burgers, voorgedragen door hun fracties, waarmee de fracties verantwoordelijk zijn voor de risicoanalyse van hun leden. Heemraden worden echter benoemd door de Algemene Vergadering. Voor aspirant-heemraden wordt daarom voorgesteld intensiever aandacht te besteden aan integriteit door middel van een risicoanalyse en een gesprek met de voorzitter. Een risicoanalyse geeft een basaal inzicht in de aan- of afwezigheid van integriteitsrisico's en ondersteunt daarbij de eigen verantwoordelijkheid van de bestuurder in relatie tot integriteit. Het is in die zin een aanwijzing, maar geen waarborg, voor integer optreden gedurende de bestuursperiode. Daarnaast geeft het een maatschappelijk signaal af.

a) Risicoanalyse Integriteit

De Risicoanalyse Integriteit is gericht op mogelijke integriteitsrisico's en valkuilen en is primair bedoeld om de (kandidaat) bestuurder een handvat te bieden voor de aankomende bestuursperiode. De risicoanalyse wordt beschouwd als de maximale vorm van zelfbescherming. Vanwege de objectiviteit wordt de risicoanalyse uitgevoerd door een extern bureau. De uitkomsten van de risicoanalyse worden door de kandidaat heemraad aan de voorzitter overhandigd.

b) Introductie van de VOG en uittreksel BKR

Aan elke kandidaat heemraad wordt een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) gevraagd. Een VOG is een verklaring waaruit blijkt dat het gedrag van een individu in het verleden geen bezwaar vormt voor het vervullen van een specifieke taak of functie in de samenleving. De dienst Justis van Justitie onderzoekt het justitiële verleden van (rechts)personen die een VOG aanvragen en geeft de VOG's af. Een VOG voor politieke ambtsdragers wordt altijd afgegeven als er in de afgelopen tien jaar geen strafbaar feit is gepleegd dat relevant is voor de functie. Tevens wordt een uittreksel uit het Bureau Krediet Registratie (BKR) gevraagd. De kandidaat heemraad overlegt de VOG en het uittreksel BKR aan het externe bureau, die het betreft bij de risicoanalyse.

c) Gesprek met de voorzitter

De invulling van de zorgplicht door de voorzitter is erop gericht bewustwording en transparantie te bewerkstelligen en daarmee een klimaat te creëren waarin vraagstukken rond integriteit bespreekbaar zijn. Het in kaart hebben van individuele en gezamenlijke kwetsbaarheden van een bestuur helpt daarbij. Daarnaast speelt het voorkomen van integriteitsongelukken een rol.

In de periode van de coalitievorming zal de voorzitter daarom een gesprek voeren met de kandidaat heemraden over integriteit. De timing wordt zo gekozen dat de indruk wordt vermeden dat het gesprek onderdeel uitmaakt van de sollicitatie. Het gesprek zal worden gevoerd aan de hand van de resultaten van de risicoanalyse. De voorzitter koppelt de uitkomsten op hoofdlijnen terug in de Algemene Vergadering.

d) Kosten VOG / risicoanalyse

Aan de behandeling van een aanvraag van een VOG zijn kosten verbonden. Hetzelfde geldt voor een uittreksel uit het BKR. Omdat het waterschap de kandidaten verplicht tot het overleggen van een VOG en een uittreksel uit het BKR, ligt het in de

---

¹ Ter informatie: de genoemde wijzigingswet (Kamernr. 33691) bevat een bepaling over de zorgplicht (artikel IV F) die luidt:

"De waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 94, eerste lid, wordt onder vernummering van het tweede en derde lid tot derde en vierde lid, een lid ingevoegd, dat luidt:

2. De voorzitter bevordert de bestuurlijke integriteit van het waterschap."

rede dat het waterschap deze kosten vergoedt. Ook aan risicoanalyse zijn kosten verbonden. De risicoanalyse integriteit wordt verplicht door het waterschap. De organisatie en de kosten zijn daarmee de verantwoordelijkheid van het waterschap.

Artikel 8 Fractie

De Waterschapswet kent het begrip niet, maar gaat onder andere in artikel 14 wel uit van het bestaan van in de Algemene Vergadering vertegenwoordigde categorieën van belanghebbenden. En voor de categorie Ingezetten hebben verkiezingen plaatsgevonden waaraan geregistreerde belangengroeperingen konden deelnemen. In navolging van vertegenwoordigende lichamen van de Algemene Vergadering ligt het in de rede ook bij waterschapsbesturen te spreken van fracties.

Bij de aanvang van de eerste zitting van de nieuwe Algemene Vergadering na de verkiezingen, worden de leden die op dezelfde lijst hebben gestaan, als één fractie beschouwd. De fractie gebruikt in de vergadering van de Algemene Vergadering de aanduiding die zij boven de kandidatenlijst hadden staan. Op deze wijze is de relatie tussen de fractie in de Algemene Vergadering en de fractie op de kandidatenlijst voor de burger duidelijk.

In de loop van een zittingsperiode kan het voorkomen dat leden de Algemene Vergadering verlaten. Het beëindigen van de zitting in de Algemene Vergadering kan verschillende oorzaken hebben. Leden kunnen ongeneeslijk ziek zijn, een conflict met hun fractie hebben, te weinig tijd hebben voor het waterschapswerk en zo zijn er nog vele redenen denkbaar. In een dergelijk geval vindt er een verandering in de samenstelling van de fractie plaats. Als dit het geval is, deelt de fractie dit aan de voorzitter mede. Het is ook mogelijk dat een lid van de Algemene Vergadering zijn lidmaatschap niet opzegt, maar uit een fractie stapt. Hij kan als zelfstandige fractie verdergaan of zich aansluiten bij een bestaande fractie. Uitgangspunt van ons kiesstelsel is dat volksvertegenwoordigers op persoonlijke titel worden verkozen (een kandidaat wordt door de voorzitter van het stembureau benoemd). De Waterschapswet/Waterschapsbesluit kent bij de verkiezingen deelnemende belangengroeperingen, maar een zetel 'hoort' niet bij een belangengroepering, maar is verbonden aan de volksvertegenwoordiger die daardoor ook de mogelijkheid heeft om tussentijds van fractie te veranderen of zelfstandig verder te gaan. De Algemene Vergadering heeft geen zeggenschap over wijzigingen in de samenstelling, fusies en splitsingen van fracties en de naamvoering. Een mededeling aan de voorzitter van de Algemene Vergadering is voldoende. De Algemene Vergadering is gehouden met ingang van de eerstvolgende vergadering nadat hiervan mededeling is gedaan, rekening te houden met de nieuwe situatie.

Artikel 8a Fractieondersteuners

Fractieondersteuners ondersteunen fracties bij hun werkzaamheden. Met name voor kleine(re) fracties is het vaak lastig om hun aandacht en inzet van mensen te verdelen over de dossiers en vergaderingen. Fractieondersteuners zijn geen lid van het algemeen bestuur. In de praktijk zijn het vaak ook de opvolgers in geval een lid van het algemeen bestuur tussentijds vertrekt. Voor tal van fracties is het moeilijk enthousiaste en kwalitatief goede mensen te vinden die ook op de kandidatenlijst willen staan.

Eisen

Het is belangrijk dat kandidaten betrokken zijn bij het werk van het waterschap en hiermee binding hebben. Wonen in het beheergebied van het waterschap heeft daarom sterk de voorkeur.

Fractieondersteuners mogen aanwezig zijn in besloten vergaderingen en hebben toegang tot geheime informatie. Om die reden is ervoor gekozen hen de eed of belofte te laten afleggen. Hiermee wordt geborgd, dat zij gebonden zijn aan de regels die ook gelden voor de leden van het algemeen bestuur. Het kan voorkomen, dat er sprake is van bijzondere omstandigheden (bv. de integriteit van personen is in het geding) waarom afgeweken moet worden van de hoofdregel. In dergelijke gevallen dient het mogelijk te zijn, fractieondersteuners niet toe te laten.

Tevens gelden ook voor hen, ter voorkoming van belangenverstremming, de regels rondom onverenigbare betrekkingen en functies gelden. In dit verband is een rol weggelegd voor de commissie onderzoek geloofsbriefven.

Bevoegdheden

Zuiderzeeland kent geen regeling over fractieondersteuners. Er is voor gekozen geen aparte regeling op te stellen, maar een artikel op te nemen met bepalingen over fractieondersteuners en hun bevoegdheden. Gedacht kan worden aan het bijwonen van themabijeenkomsten, workshops en excursies. Zij mogen hierbij het woord voeren namens de fractie. Tevens kunnen fractieondersteuners worden toegestaan besloten vergaderingen bij te wonen. Hierbij mogen zij het woord niet voeren. Dat is voorbehouden aan de leden van het algemeen bestuur. Fractieleden hebben geen bestuurlijke taken en bevoegdheden.

Hoofdstuk 3 Vergaderingen

Paragraaf 1 Tijdstip van vergaderen; voorbereidingen

Artikel 9 Vergaderfrequentie

De Algemene Vergadering vergadert zo vaak hij daartoe heeft besloten en voorts indien de voorzitter het nodig oordeelt of indien ten minste een vijfde van het aantal leden van de Algemene Vergadering schriftelijk met opgave van redenen daarom vraagt.

In het oude eerste lid stond, dat de vergaderingen in de regel op dinsdag plaatsvinden, in de maanden januari tot en met juli en september tot en met december en vangen aan om 13.30 uur.

Hiervoor in de plaats is opgenomen dat de Algemene Vergadering voor aanvang van een nieuw kalenderjaar een vergaderplanning voor dat jaar vaststelt.

Artikel 10 Oproep

De voorzitter nodigt de leden van de Algemene Vergadering schriftelijk uit voor de vergadering.

Het eerste lid bepaalt dat de voorzitter ten minste tien dagen vóór een vergadering de leden een brief (de schriftelijke oproep) stuurt, waarin de vergadering wordt aangekondigd. Deze termijn is slechts een suggestie; afhankelijk van de werkwijze kan het waterschap een langere termijn stellen. De brief vermeldt de dag, tijdstip en plaats van de vergadering. Het tweede lid stelt verplicht dat de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken, met uitzondering van de in artikel 37, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet bedoelde stukken, tegelijkertijd met de oproep aan de leden worden verzonden. De in artikel 37, eerste en tweede lid, bedoelde stukken zijn stukken ten aanzien waarvan geheimhouding is opgelegd. Hier wordt melding van gemaakt op de stukken. Uiteraard is het mogelijk, indien de Algemene Vergadering dit wenst, de stukken en oproep niet per post maar per e-mail te versturen.

Artikel 12 Ter inzage leggen van stukken

In dit artikel gaat het, naast om de geheime stukken, om de zogenaamde 'achterliggende' stukken waarvan vaak in de voorstellen van de Algemene Vergadering melding wordt gemaakt (ambtelijke adviezen, toelichtende nota's, etc.). Een agendapunt kan betrekking hebben op een grote hoeveelheid verschillende stukken. Omdat leden van de Algemene Vergadering zich bezighouden met een groot aantal verschillende onderwerpen en voorstellen, zou ervoor gekozen kunnen worden niet alle leden van de Algemene Vergadering alle onderliggende stukken toe te sturen. Uiteraard dienen alle leden van de Algemene Vergadering en andere geïnteresseerden de mogelijkheid te hebben om alle stukken desgewenst in te zien. Hiervoor hebben ze wel voldoende tijd nodig. Daarom worden alle stukken gelijktijdig met het verzenden van de schriftelijke oproep ter inzage gelegd.

Een stuk is een 'document' in de zin van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Een document houdt in: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat. Onder documenten vallen niet alleen de door de overheidsorganen gecreëerde stukken of ander materiaal. Ook alle van buiten komende stukken en ander voor overheidsorganen bestemd materiaal zoals agenda's, notulen, (concept)adviezen en magneetbanden verkrijgen de status van document in de zin van de WOB.

Het kan niet de bedoeling zijn, dat een lid van de Algemene Vergadering of een ander het originele stuk mee naar huis neemt. Dit zou betekenen dat andere leden van de Algemene Vergadering en geïnteresseerden niet meer de mogelijkheid hebben om het document in te zien. Een lid van de Algemene Vergadering of een andere geïnteresseerde mag echter wel een kopie van een ter inzage gelegd stuk maken.

De secretaris vervult de secretariaatsfunctie ten dienste van de Algemene Vergadering. Het ligt dan ook in de rede dat stukken, die betrekking hebben op de agenda en de voorstellen van de Algemene Vergadering en die geheim moeten blijven bij hem ter inzage worden gelegd. Op verzoek van de leden van de Algemene Vergadering kan de secretaris inzage aan hen verlenen.

Artikel 13 Openbare kennisgeving

Op grond van het vorige reglement werden de vergaderingen bekendgemaakt door aankondiging in huis-aan-huisbladen en door plaatsing op de website. Op 30 oktober 2018 heeft de AV de Verordening elektronische bekendmaking gewijzigd waardoor de verplichte publicatie in de huis-aan-huisbladen is komen te vervallen. Dit is nu een keuze van het bestuursorgaan. De agenda van de AV wordt nu integraal in het Waterschapsblad geplaatst. Verder is vanuit communicatief oogpunt besloten, de agenda ook in huis-aan-huisbladen te plaatsen, waarbij niet de letterlijke agenda worden opgenomen, maar waarbij de belangrijkste punten worden toegelicht. Doordat de digitale publicatie nu de wettelijke publicatie is, is de voorwaarde dat de vergadering ook bekend wordt gemaakt door aankondiging in huis-aan-huisbladen vervallen.

Artikel 13a Beeldvormende en opiniërende-vergadering

Als gevolg van de keuze van de Algemene Vergadering om te gaan vergaderen volgens de BOB-vergadermethode, zijn de themabijeenkomsten komen te vervallen. Dit artikel is aangepast de BOB-werkwijze. In deze vergadermethode zijn verschillende elementen in een besluitvormingsproces te onderscheiden.

In het reglement wordt ook vastgelegd welke artikelen van toepassing zijn op de beeldvormende en opiniërende vergaderingen.

Paragraaf 2 Orde der vergadering

Artikel 14 Presentielijst

De verplichting tot het hebben van een presentielijst vloeit indirect voort uit artikel 38b en 38c van de Waterschapswet. In dit artikel wordt de procedure vastgelegd. De handtekeningen op de presentielijst zijn bedoeld om formeel vast te stellen, dat het vergaderquorum aanwezig is. De lijst kan niet dienen om het stemquorum vast te stellen.

De secretaris geeft de ambtelijke ondersteuning die de Algemene Vergadering nodig heeft. Daarom stelt hij samen met de voorzitter de presentielijst vast en ondertekent deze. Deze ondertekening dient te waarborgen dat de lijst volledig is en het quorum aanwezig was.

Artikel 15 Zitplaatsen

Voor ordentelijke vergaderingen is het van belang dat een ieder zijn vaste zitplaats heeft. De voorzitter kan de indeling herzien, indien daartoe aanleiding bestaat. Ook andere personen kunnen uitgenodigd worden om ter vergadering aanwezig te zijn. De voorzitter is de aangewezen persoon om voor een zitplaats voor hen te zorgen.

Artikel 16 Opening vergadering; quorum

De vergadering kan beginnen, indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende de Algemene Vergadering bestuursleden aanwezig is en de presentielijst heeft getekend.

Artikel 17 Begin bij hoofdelijke stemming

Op grond van de oude tekst van 17 diende de voorzitter voorafgaand aan de behandeling van de aangekondigde onderwerpen, mocht om hoofdelijke stemming worden gevraagd, te loten bij welk volgnummer van de presentielijst een eventuele hoofdelijke stemming zou beginnen. In de praktijk gebeurt dat pas op het moment dat een hoofdelijke stemming aan de orde is. De tekst van dit artikel is gewijzigd in die zin, dat er pas geloot wordt op het moment dat dit aan de orde is, en dat deze loting geldt voor de rest van de vergadering.

Artikel 18 Verslag en besluitenlijst

De opiniërende en besluitvormende vergaderingen worden op dit moment woordelijk genotuleerd. De Algemene Vergadering heeft op 6 februari 2018 besloten over te gaan tot videoverslaglegging. Daarnaast wordt van elke vergadering een beknopte besluitenlijst gemaakt. In dit artikel wordt dit nader uitgewerkt.

Dit artikel regelt de verslagleggende taak van de secretaris en de wijze waarop het verslag wordt vastgesteld. Het conceptverslag wordt tegelijkertijd met de schriftelijke oproep verstuurd aan de leden en overige personen die het woord gevoerd hebben. Een voorstel tot verandering dient voorafgaand aan de vergadering schriftelijk te worden ingediend. Het is ook mogelijk te bepalen dat dit kan plaatsvinden tot het moment dat het verslag wordt vastgesteld. Er is hier gekozen om het voor de secretaris zo praktisch mogelijk te regelen.

De secretaris is aangewezen om voorstellen tot wijzigingen van het verslag in ontvangst te nemen, het verslag op te stellen en deze, tezamen met de voorzitter, te ondertekenen. Het is aan de Algemene Vergadering om te beslissen of een voorgestelde wijziging of aanvulling geaccepteerd wordt.

Artikel 19 Ingekomen stukken

De huidige werkwijze voldoet niet meer. Om die reden is het artikel komen te vervallen.

Artikel 19a Hamerstukken

Op de agenda van de Algemene Vergaderingen staat elke keer een agendapunt Hamerstukken. In tegenstelling tot de ingekomen stukken is dit niet geregeld in het Reglement van Orde. Bij het opstellen van de agenda bepaalt het college van Dijkgraaf en Heemraden welke voorstellen als hamerstuk worden geagendeerd. Als een fractie het niet eens is met deze inschatting, wordt over het desbetreffende voorstel in de vergadering beraadslaagd.

Artikel 20 Spreektermijnen

In het derde lid stond, dat een lid van de Algemene Vergadering in een termijn niet meer dan eenmaal het woord mag voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel. Dit lid is niet van toepassing op het lid dat een (sub)amendement, een motie of een initiatiefvoorstel heeft ingediend, voor wat betreft dat (sub)amendement, die motie of dat initiatiefvoorstel. In dit artikel ontbreekt een bepaling, dat deze bepaling niet van toepassing is op het lid van het College van Dijkgraaf en Heemraden dat in het bijzonder is belast met het in behandeling zijnde onderwerp.

Nieuw is een toevoeging aan het derde lid, dat interrupties zijn toegelaten die passen in het debat. Dit ter beoordeling van de voorzitter. Dit kan bijdrage aan een levendiger debat.

Aantal spreektermijnen

Indien de voorzitter van mening is, dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan hij daartoe uitdrukkelijk besluiten. Het tweede lid benadrukt dat de voorzitter elke spreektermijn afsluit. Dit behoeft overigens niets te veranderen aan de praktijk dat een portefeuillehouder antwoordt na de inbreng van de Algemene Vergadering in de eerste en tweede termijn.

Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden. Een verzoek van een lid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, dient de voorzitter niet te honoreren.

De beraadslaging over een motie vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het betreffende, aan de orde zijnde onderwerp.

Spreekregels

De leden van de Algemene Vergadering en het college van Dijkgraaf en Heemraden en de secretaris spreken vanaf het spreekgestoelte en richten zich tot de voorzitter.

Artikel 21 Spreektijd

Het artikel strekt ertoe te benadrukken dat het algemeen bestuur ook uit eigen initiatief regels kan stellen over de spreektijd van de leden. De voorzitter hoeft dit niet voor te stellen. De voorzitter kan in het kader van zijn taak tot het handhaven van de orde tijdens de vergadering wel wijzigingen voorstellen in de omvang van de spreektijd.

Artikel 22 Handhaving orde; schorsing

Het eerste lid verzekert dat leden van de Algemene Vergadering vrijelijk kunnen spreken. Wel zijn interrupties toegestaan voor zover de voorzitter bij een overvloed aan interrupties of in het belang van de voortgang van de beraadslagingen niet bepaalt dat een spreker zijn betoog zonder verdere interrupties afrondt. Om te bevorderen dat leden van de Algemene Vergadering zich niet belemmerd voelen om hun mening te uiten, is in artikel 39 Waterschapswet bepaald dat zij niet in rechte te vervolgd kunnen worden, aan te spreken zijn of verplicht zijn getuigenis af te leggen over hetgeen zij in de vergadering zeggen of schriftelijk overleggen.

Artikel 23 Beraadslaging

Teneinde de vergaderduur niet te zeer te verlengen wordt over een voorstel dat in onderdelen of artikelen is verdeeld, in principe in zijn geheel beraadslaagd. In het eerste lid is een uitzonderingsmogelijkheid opgenomen.

Artikel 24 Deelname aan de beraadslaging door anderen

Deze bepaling is noodzakelijk in verband met het in artikel 39 Waterschapswet geregelde verschoningsrecht.. De voorzitter heeft het recht (het woord te voeren en) deel te nemen aan de beraadslagingen op grond van artikel 94 de Waterschapswet. In het tweede lid wordt het begrip 'beslissing' gebruikt. Het gaat hier namelijk niet om het besluitbegrip in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 25 Stemverklaring

Stemverklaringen zullen kort moeten zijn en mogen niet het karakter krijgen van een derde termijn, als laatste reactie op de vorige spreker. De stemverklaringen worden gegeven vóór de hoofdelijke oproep van de leden tot de stemming begint.

Artikel 26 Beslissing

De voorzitter kan de beraadslaging sluiten, als hij vaststelt dat een onderwerp voldoende is toegelicht, tenzij de Algemene Vergadering anders beslist. De voorzitter formuleert daarna de te nemen eindbeslissing. Indien geen stemming wordt gevraagd, is het voorstel aangenomen.

Paragraaf 3 Procedures bij stemmingen

Artikel 27 Algemene bepalingen over stemming

Indien een lid te kennen geeft een hoofdelijke stemming te wensen, moet de stemming plaatsvinden. De Algemene Vergadering heeft niet de bevoegdheid hiervan af te wijken. Vraagt niemand stemming, dan wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. De regeling in het eerste deel van het tweede lid kan toepassing krijgen, indien de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele leden zouden tegenstemmen. Een lid van de Algemene Vergadering kan zich alleen onthouden van stemming op grond van artikel 38a Waterschapswet. In alle andere gevallen is een lid van de Algemene Vergadering verplicht stelling in te nemen en te stemmen. Stemmingen zijn in principe ook openbaar. Een volksvertegenwoordiger dient duidelijk te zijn in zijn of haar rol. Door de openbaarheid is het voor de achterban (kiezers) duidelijk hoe ze vertegenwoordigd worden. Bij wie de stemming begint, is geregeld in artikel 17.

Bij staking van stemmen is het bepaalde in artikel 38c van de Waterschapswet van toepassing. Indien de vergadering voltallig is, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Is de vergadering niet voltallig, dan wordt het nemen van het besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. Als ook dan de stemmen staken, wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

In het huidige lid is niet opgenomen, dat in de volgende vergadering de beraadslagingen kunnen worden heropend. Dit onderwerp is in de Waterschapswet niet geregeld, in tegenstelling tot de Gemeentewet (artikel 32) en de Provinciewet (artikel 32). Het verdient aanbeveling aansluiting te zoeken bij de regelingen op dit punt in de Gemeentewet en de Provinciewet. In deze wetten is expliciet de bepaling opgenomen dat in de volgende vergadering de beraadslagingen kunnen worden geopend. De vraag is of de heropening van beraadslagingen opgenomen moet worden. Het is denkbaar dat uitsluitend gestemd kan worden op basis van de beraadslagingen in de eerste vergadering. Aan de andere kant kan na tijdsverloop een standpunt wijzigen en verdient het aanbeveling wel ruimte in te bouwen voor beraadslaging. Besloten is deze mogelijkheid op te nemen.

Artikel 28 Stemming over amendementen en moties

Voor meer informatie over een amendement of een motie (betekenis, indiening e.d.) wordt verwezen naar de artikelen 1, 32 en 33 van dit reglement. Voor alle duidelijkheid wordt hier een verschil in procedure aangegeven tussen een motie en een amendement. Een amendement komt in stemming voorafgaande aan de stemming over het onderliggende voorstel. Een motie strekt niet tot wijziging van een voorgesteld besluit; over een motie wordt een apart besluit genomen, nadat de besluitvorming over het aanhangige voorstel is afgerond. Bij een motie over een afzonderlijk onderwerp geldt dit uiteraard niet en is het vierde lid niet van toepassing.

Artikel 29 Stemming over personen

Eind 2005 is de Waterschapswet gewijzigd wat betreft het stemmen over personen. Voorheen was in artikel 31, eerste lid, bepaald dat, indien er wordt gestemd over de benoeming, voordracht of aanbeveling van personen, dit schriftelijk dient te geschieden door middel van gesloten en ongetekende stembriefjes. Op deze wijze zou de geheimhouding zijn gewaarborgd. De verplichting om dit bij stembriefjes te doen is in het vorige reglement vervallen. Op de regel om met stembriefjes te werken wordt wel eens een uitzondering gemaakt als de AV besluit anders te stemmen, bijvoorbeeld benoeming bij acclamatie. Teneinde discussie te voorkomen of een stemming rechtsgeldig is verlopen, wordt voorgesteld een nieuw eerste lid op te nemen waarin staat, dat over personen altijd schriftelijk wordt gestemd door middel van gesloten en ongetekende stembriefjes.

De Algemene Vergadering oordeelt of een stembriefje behoorlijk is ingevuld. Wat onder een niet behoorlijk ingevuld stembriefje moet worden verstaan, is in de wet niet geregeld. Hieronder kan worden verstaan:

- a. een blanco ingevuld stembriefje;
- b. een ondertekend stembriefje;
- c. een stembriefje waarop meer dan één naam is vermeld, tenzij de stemming verschillende vacatures betreft;
- d. een stembriefje waarbij, indien het een benoeming op voordracht betreft, op een persoon wordt gestemd die niet is voorgedragen;
- e. een stembriefje waarbij op een andere persoon wordt gestemd dan die waartoe de stemming is beperkt.

Bij een benoeming stelt de Algemene Vergadering een specifiek persoon aan in een bepaald ambt (lid van de Algemene Vergadering, lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden). Op het stembiljet wordt de naam van de te benoemen persoon (of personen in geval van meerdere vacatures) met daarachter de opties 'voor' en 'tegen' vermeld. Het gaat hier overigens niet over de benoeming tot lid van de Algemene Vergadering, dit is een heel ander soort benoeming dat in artikel 4 van dit reglement wordt toegelicht. Onder voordracht wordt verstaan het als kandidaat voorstellen van een persoon voor een bepaald ambt. Een voordracht is voor de Algemene Vergadering bindend, op de stembiljetten dienen de namen van de voorgedragen perso(o)n(en) te worden vermeld met daarachter de opties 'voor' en 'tegen'. Bij een aanbeveling wordt voorgesteld om bepaalde personen voor een bepaald ambt voor te dragen, de Algemene Vergadering mag van de aanbevelingen afwijken. Het betreft hier een zogenaamde vrije stemming (zie ook toelichting bij artikel 28). Op de stembiljetten kunnen de namen van de aanbevolen personen te worden vermeld met daarachter de opties 'voor' en 'tegen' en ook een vrije ruimte waar een kandidaat van eigen keuze kan worden ingevuld.

Er is altijd discussie of een kandidaat zelf mag meestemmen in geval van een vrije stemming. Dat is o.a. het geval bij de stemming voor een lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden. In artikel 7, derde lid, van dit reglement staat, dat de fractievoorzitter de naam van zijn kandidaat of namens van zijn kandidaten meldt aan de voorzitter. Omdat het hier niet om een voordracht gaat, mag de Algemene Vergadering van de aanbeveling afwijken. Het gaat hierbij om een zogenaamde vrije stemming. In de eerste stemronde en eventueel de tweede stemronde mag een kandidaat zelf meestemmen. De keuze is namelijk niet beperkt tot de voorgedragen personen. Er kunnen kandidaten naar eigen keuze worden ingevuld. Mocht een derde stemronde nodig zijn, dan beperkt deze zich tot de twee personen die in de tweede stemronde de meeste stemmen hebben gekregen. De personen tot wie de stemming zich beperkt, mogen op grond van artikel 38a, lid 3, van de Waterschapswet niet meestemmen. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.

Artikel 30 Herstemming over personen

Indien bij de stemming over personen als bedoeld in artikel 29 van dit reglement geen besluit valt moet er herstemming en zo nodig loting plaatsvinden. Deze artikelen beschrijven de procedures daarvoor.

Artikel 31 Beslissing door het lot

In dit artikel wordt een nadere uitwerking gegeven van hetgeen in artikel 31, derde lid van de Waterschapswet is voorgeschreven.

Hoofdstuk 4 Rechten van leden

Artikel 32 Amendementen

Door het recht van amendement kan de regelgevende taak van de Algemene Vergadering reëel inhoud krijgen en mede ten dienste staan van de inkadering en de controle door de Algemene Vergadering.

Leden van de Algemene Vergadering kunnen aan de Algemene Vergadering wijzigingen op het voorstel van het college van Dijkgraaf en Heemraden of op initiatiefvoorstellen indienen, de zogenaamde amendementen. Wanneer een amendement is ingediend, kan dit voor een ander lid van de Algemene Vergadering aanleiding zijn, op dit amendement nog weer een wijziging voor te stellen, het subamendement. Een (sub)amendement kan ingediend worden op een voorgesteld besluit, dat aanhangig is. De beraadslaging over het (sub)amendement vindt plaats in ten hoogste twee termijnen. Indien (in uitzonderlijke situaties) een ingediend amendement verdere beraadslaging noodzakelijk maakt, kan de Algemene Vergadering besluiten tot een derde termijn (artikel 20 van dit reglement).

Voor wat betreft de stemming over amendementen wordt verwezen naar artikel 28. Voorstel tot splitsing van een voorgesteld beslissing kan, indien aangenomen, meebrengen, dat één onderdeel van een besluit wel en een ander niet wordt aanvaard.

Artikel 33 Moties

In sub e van het eerste artikel van dit reglement is de definitie van het begrip motie gegeven. Een motie is een voorstel tot het doen van een uitspraak. Het kan gaan om het uitspreken van een wens (van inhoudelijke, politieke, procedurele aard), het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen of om het doen van een verzoek. Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; een motie heeft geen juridische, maar een politieke betekenis. Daarom is het college van Dijkgraaf en Heemraden formeel niet aan een motie gebonden of tot uitvoering ervan verplicht. Wel kan het naast zich neerleggen van een motie door het college van Dijkgraaf en Heemraden leiden tot een vertrouwensbreuk tussen Algemene Vergadering en het college van Dijkgraaf en Heemraden en hieruit kan het college van Dijkgraaf en Heemraden dan zijn consequentie trekken. Indien deze niet eigener beweging ontslag nemen, kan dit uiteindelijk leiden tot ontslagbesluiten van één of meer leden van het college van dijkgraaf en heemraden (m.u.v. de dijkgraaf),

Voor wat betreft de besluitvormingsprocedure omtrent een motie wordt opgemerkt, dat over een motie een apart besluit wordt genomen. Voor de beraadslaging over een motie over een aanhangig onderwerp geldt, dat deze niet plaatsvindt in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het onderwerp, waarop de motie betrekking heeft. Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats. Dergelijke moties benaderen de in artikel 36 geregelde initiatiefvoorstellen. Dualisering veronderstelt versterking van de vertegenwoordigende en controlerende functie van de Algemene Vergaderingsleden. Hiervoor dienen ook individuele leden van de Algemene Vergadering en kleine fracties te beschikken over adequate instrumenten. Dat wil zeggen dat het voor een effectief gebruik van deze instrumenten wenselijk is dat ook het individuele lid van de Algemene Vergadering zonder belemmeringen toegang tot het gebruik daarvan heeft. De mogelijkheid om zonder drempelsteun een moties in te dienen staat dan ook ten dienste van een effectieve uitoefening van de inkadering en controle door de Algemene Vergadering.

Artikel 34 Voorstellen van orde

De voorzitter legt aan de Algemene Vergadering ter beslissing voor of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door de Algemene Vergadering. Bij staken van stemmen is het voorstel niet aangenomen, (artikel 32, lid 4 Waterschapswet is hierop niet van toepassing). Een voorstel van orde betreft bijvoorbeeld het schorsen van de vergadering voor een pauze. Indien het gaat om een niet geagendeerd voorstel, dient de procedure van een initiatiefvoorstel gevolgd te worden (artikel 36).

Artikel 35 Initiatiefvoorstellen

Op grond van artikel 84, lid 2, van de Waterschapswet is het de taak van het college van Dijkgraaf en Heemraden aan de Algemene Vergadering de nodige voorstellen te doen. Maar de leden van de Algemene Vergadering moeten in voorkomende gevallen ook zelf een voorstel voor een ontwerpverordening of ontwerpbeslissing kunnen indienen. Hiervoor is het recht van initiatief toegekend. In artikel 147a, eerste lid, van de Waterschapswet is dit uitgewerkt. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat de Algemene Vergadering regelt op welke wijze een initiatiefvoorstel voor een verordening wordt ingediend en behandeld.

Het proces voor het indienen van een initiatiefvoorstel in het Reglement van orde is aangepast, zodat ook de rol van het college daarin is beschreven. Het proces wordt dan als volgt: de initiatiefnemer geeft bij de secretaris of een door hem aangewezen functionaris aan een initiatiefvoorstel op te willen stellen. De secretaris meldt aan het college dat een initiatiefvoorstel wordt voorbereid. De secretaris adviseert de initiatiefnemer over de passendheid van het initiatiefvoorstel als instrument voor het voorliggende onderwerp en de aansluiting van het voorstel bij het sturingsniveau van de Algemene Vergadering. De secretaris kan op verzoek ambtelijke ondersteuning ter beschikking stellen. Hierbij geldt dat gebruik gemaakt wordt van informatie die binnen de organisatie beschikbaar is. De indiener is steller van het initiatiefvoorstel. De indiener dient het initiatiefvoorstel schriftelijk bij het college in. Het college voorziet het initiatiefvoorstel van zijn reactie en geleid beide stukken ter besluitvorming door naar de Algemene Vergadering. Een initiatiefvoorstel kan geen betrekking hebben op het lopende begrotingsproces of voorstellen die al door het college in voorbereiding zijn, aangezien hiertoe de instrumenten motie en amendement ter beschikking staan van de leden van de Algemene Vergadering.

Het vijfde lid geeft de Algemene Vergadering de mogelijkheid een lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden na een motie van wantrouwen te ontslaan (artikel 49 Waterschapswet). Zonder de bepaling in het vijfde lid is deze ontslagmogelijkheid niet mogelijk door de procedure regels van het reglement van orde.

Artikel 36 Voorstel van het college van Dijkgraaf en

Heemraden

Dit artikel heeft betrekking op het agenderingsrecht van de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering is de enige die een voorstel voor een verordening of een ander voorstel kan agenderen, dat het college van Dijkgraaf en Heemraden heeft voorbereid. Als het college van Dijkgraaf en Heemraden het voorstel heeft voorbereid, betekent dit niet dat het college van Dijkgraaf en Heemraden het door hen voorbereide voorstel kan intrekken indien het college van Dijkgraaf en Heemraden van oordeel is dat verdere behandeling van het voorstel niet wenselijk is. De Algemene Vergadering moet hier toestemming voor geven.

Indien de Algemene Vergadering van oordeel is dat een voorstel voor een verordening of een ander voorstel niet voldoende is voorbereid, kan de Algemene Vergadering het voorstel voor een verordening of een ander voorstel op grond van het tweede lid nogmaals voor advies aan het college van Dijkgraaf en Heemraden zenden. De Algemene Vergadering kan het college van Dijkgraaf en Heemraden bijvoorbeeld verzoeken het voorstel voor een verordening of ander voorstel nader te onderbouwen. De Algemene Vergadering bepaalt echter wanneer het voorstel voor een verordening of ander voorstel, dat door het college van Dijkgraaf en Heemraden verder voorbereid is, opnieuw behandeld wordt. De Algemene Vergadering kan dit in dezelfde vergadering regelen, maar de Algemene Vergadering kan dit ook aan het voorzittersoverleg overlaten.

Artikel 37 Interpellatie

Dit artikel stelt nadere regels aan artikel 155 van de Waterschapswet. Het interpellatierecht ligt in het verlengde van het mondelinge vragenrecht. Het gaat om een recht van een volksvertegenwoordiger om tijdens een vergadering over een niet geagendeerd onderwerp inlichtingen aan het college van Dijkgraaf en Heemraden of de voorzitter te vragen. Daarvoor is verlov van de Algemene Vergadering voor nodig.

De herziene Waterschapswet veronderstelt versterking van de vertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende functie van de leden van de Algemene Vergadering. Hiervoor dienen ook individuele leden van de Algemene Vergadering en kleine fracties te beschikken over adequate instrumenten. Voor een effectief gebruik van deze instrumenten is het wenselijk dat ook het individuele lid van de Algemene Vergadering zonder belemmeringen toegang tot het gebruik daarvan heeft. Wel is hier gekozen voor een ondersteuning door de Algemene Vergadering bij gewone meerderheid

Artikel 38 Schriftelijke vragen

Het vragenrecht geeft aan de leden van de Algemene Vergadering het recht informatie te vragen over aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het college van Dijkgraaf en Heemraden of de voorzitter behoren. Het karakter van deze vragen is primair van informatieve strekking. Op grond van deze bepaling kan een lid van de Algemene Vergadering schriftelijke vragen stellen aan het college van Dijkgraaf en Heemraden of de voorzitter, al naar gelang wie verantwoordelijk is. De verantwoordelijke *aandachtsveldhouder/portefeuillehouder* dient de vragensteller gemotiveerd in kennis te stellen, indien de beantwoording niet binnen de gestelde termijnen kan plaatsvinden. De Algemene Vergadering kan oordelen dat het bijvoorbeeld wenselijk is dat een lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden of de voorzitter direct kan antwoorden op een vraag. Om die reden is in het zesde lid ingevoegd dat de Algemene Vergadering anders kan beslissen.

In de hier aangegeven procedure wordt de vragensteller in de gelegenheid gesteld nadere inlichtingen over het antwoord te vragen aan degene die het antwoord heeft gegeven. Indien de vragensteller van mening is, dat de beantwoording van de vragen tot een besluit van de Algemene Vergadering moet leiden, kan hij het recht van initiatief of het interpellatierecht benutten om het onderwerp of het voorstel op de agenda van de Algemene Vergadering te krijgen.

Artikel 39 Inlichtingen

In dit artikel wordt een procedurele uitwerking gegeven van de inlichtingenplicht die het college van Dijkgraaf en Heemraden en de voorzitter hebben ten opzichte van de Algemene Vergadering.

Hoofdstuk 5 Begroting en jaarstukken

Artikel 40 Procedure begroting

Artikel 41 Procedure jaarstukken

In deze artikelen wordt de procedure voor de begroting en jaarrekening vastgelegd. De desbetreffende procedure kan jaarlijks of in de Algemene Vergadering voor een langere periode worden bepaald. In de Handreiking voor de financiële verordeningen en controleverordeningen (artikel 212, 213, 213a Waterschapswet) (uitgave Vernieuwingsimpuls) wordt de inhoudelijke kant uitgewerkt.

Hoofdstuk 6 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 42 Verslag en verantwoording

Leden van de Algemene Vergadering (of in voorkomende gevallen de voorzitter, een lid van het college van Dijkgraaf en Heemraden of het waterschapssecretariaat), die lid zijn van een algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, verrichten aldaar hun taak zowel als leden van dat bestuur en als vertegenwoordiger van en in naam van het waterschap. Voor de wijze, waarop zij in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling functioneren, zijn zij verantwoording verschuldigd aan de Algemene Vergadering, die hen heeft aangewezen. Ook de gemeenschappelijke regeling dient over deze verantwoordingsplicht en over de informatieverstrekking aan de Algemene Vergadering bepalingen te bevatten. In het eerste lid van dit artikel is een regeling getroffen voor mondelinge verslaglegging. In het tweede lid wordt de mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke vragen gegeven, overeenkomstig de regels, daarvoor gesteld in artikel 40. Het derde lid bevat de procedure voor de ter verantwoording roeping, die aansluit bij de regels voor inlichtingen. Het is zinvol de bepalingen van dit artikel ook van toepassing te verklaren op andere organisaties, waarin de Algemene Vergadering een of meer van zijn leden heeft benoemd. Hierbij valt te denken aan privaatrechtelijke rechtspersonen en vennootschappen, zoals een raad van commissarissen van een NV. Hierin voorziet het vierde lid.

Hoofdstuk 7 Besloten vergadering

Artikel 43 Beslotenheid vergadering

Dit artikel bepaalt, dat de artikelen van dit reglement van overeenkomstige toepassing zijn op een vergadering achter gesloten deuren. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de bepalingen omtrent het tijdig verzenden van stukken, het recht van amendement, het recht van motie, het maken van het verslag. De bepalingen van het reglement zijn echter niet van toepassing, voor zover het toepassen van die bepalingen strijdig is met het besloten karakter van de vergadering. Zo zullen er bijvoorbeeld geen beeld- en geluidsregistraties voor openbaar gebruik gemaakt kunnen worden. Ten aanzien van de stukken die betrekking hebben op een besloten vergadering en het behandelde zal de Algemene Vergadering moeten besluiten of geheimhouding als bedoeld in de artikelen 25, 55 en 86 van de Waterschapswet wordt opgelegd dan wel opgeheven. In artikel 23 van de Waterschapswet zijn procedurevoorschriften opgenomen voor het sluiten van de deuren, dat wil zeggen de wijze waarop een vergadering een besloten vergadering wordt.

Het is niet altijd duidelijk wie aanwezig mogen zijn in een besloten vergadering. Binnen het waterschap is de afspraak gemaakt, dat de verantwoordelijkheid voor de aanwezige ambtelijke ondersteuning bij de secretaris ligt. Hij bepaalt wie aanwezig mogen zijn. De aanwezigheid van ambtelijke ondersteuning kan noodzakelijk zijn vanwege de ondersteuning van het bestuur, het bestuurlijke besluitvormingsproces en de uitvoering van de bestuurlijke besluitvorming.

Artikel 44 Verslag

In dit artikel wordt uitwerking gegeven aan artikel 23, derde lid, van de Waterschapswet. In overeenstemming met artikel 17 is de secretaris verantwoordelijk voor het verslag van de Algemene Vergadering. Dit geldt ook voor het verslag van een besloten vergadering. Het verslag van een besloten vergadering kan in de eerstvolgende besloten vergadering, maar ook in de eerstvolgende openbare vergadering worden vastgesteld. Uiteraard als geheim agendapunt. Vanuit oogpunt van doelmatigheid is in het eerste lid opgenomen, dat het verslag in de eerstvolgende openbare vergadering ter vaststelling wordt aangeboden.

Artikel 45 Geheimhouding

Hetgeen besproken wordt in een besloten vergadering, valt niet van rechtswege onder de geheimhoudingsplicht. Daarvoor is toepassing van de procedure volgens artikel 25 juncto artikel 55 van de Waterschapswet noodzakelijk.

Wanneer geheimhouding

Het uitgangspunt in Nederland is openbaarheid van overheidsinformatie. Informatie geheim houden is alleen mogelijk als er in de wet omschreven belangen aan de orde zijn. Die belangen zijn opgesomd in artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur (WOB). Het gaat dan bijvoorbeeld over financiële belangen van het waterschap of de privacy van derden.

Hoe wordt geheimhouding opgelegd?

Geheimhouding kan op verschillende manieren worden opgelegd. In alle gevallen geldt dat, indien stukken geheim zijn, dit zo mogelijk uitdrukkelijk op de stukken moet worden vermeld.

Besloten vergaderingen (artikel 37 Waterschapswet, lid 1)

Als het algemeen bestuur een besloten vergadering heeft, wil dat niet automatisch zeggen dat de stukken en het verhandelde geheim zijn. Daarover moet het algemeen bestuur in deze vergadering een besluit nemen. De geheimhouding geldt voor degenen die bij de behandeling aanwezig waren en voor hen die op een andere wijze van het behandelde of van de stukken kennis hebben genomen. De geheimhouding geldt zolang het algemeen bestuur die niet opheft.

Geheime stukken (artikel 37 Waterschapswet, lid 2, 3 en 4)

Als stukken aan het algemeen bestuur of leden van het bestuur worden overgelegd, dan kan de verstrekker van dat stuk (dagelijks bestuur en de voorzitter) bepalen dat de betreffende informatie geheim is. Op de eerstvolgende vergadering van het algemeen bestuur moet die geheimhouding worden bekrachtigd, anders vervalt de geheimhouding. Dit geldt voor alle geheime stukken die het dagelijks bestuur toezendt aan het algemeen bestuur ten behoeve van openbare vergaderingen, themabijeenkomsten en voor tussentijdse mededelingen.

Artikel 46 Opheffing geheimhouding

In de aangehaalde artikelen wordt aan de Algemene Vergadering de mogelijkheid geboden de geheimhouding van stukken op te heffen; stukken die niet per se aan hem behoeven te zijn overgelegd. Het kan dus (zie bijvoorbeeld artikel 86, tweede lid, van de Waterschapswet) gaan om de situatie dat de voorzitter geheimhouding heeft opgelegd ten aanzien van stukken die hij aan de Algemene Vergadering heeft overgelegd. De Algemene Vergadering kan dan aan zich zelf verzoeken de geheimhouding op te heffen (indien de voorzitter daar niet toe bereid is). In het onderhavige artikel is nu ter zake een overlegverplichting opgenomen waardoor recht wordt gedaan aan het principe van hoor en wederhoor.

Op grond van artikel 25, derde en vierde lid, kan geheimhouding worden opgelegd door het college van Dijkgraaf en Heemraden, de voorzitter en een commissie, ieder ten aanzien van stukken die zij aan de Algemene Vergadering of aan leden van de Algemene Vergadering overleggen. De opgelegde geheimhouding met betrekking tot aan de Algemene Vergadering overgelegde stukken vervalt, indien de Algemene Vergadering de oplegging niet in zijn eerstvolgende vergadering die volgens de presentielijst door meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden is bezocht, wordt bekrachtigd.

Als de Algemene Vergadering niet van plan is de opgelegde geheimhouding te bekrachtigen, kan het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd, in een besloten vergadering met de Algemene Vergadering overleg voeren. Deze besloten vergadering kan dan gaan om de vraag waarom de Algemene Vergadering de geheimhouding wil opheffen.

Hoofdstuk 8 Toehoorders en pers

Artikel 47 Toehoorders en pers

De hier aangegeven procedurebepalingen zijn gebaseerd op de in artikel 26, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet gegeven bevoegdheid aan de voorzitter van de Algemene Vergadering om toehoorders die de orde verstoren, kan doen vertrekken en bij volharding in hun gedrag de toezegging kan ontzeggen.

Artikel 47a Spreekrecht burgers

Dit artikel regelt de wijze waarop burgers bij een openbare vergadering gelegenheid krijgen het woord te voeren over de geagendeerde onderwerpen. Daarnaast stelt het nadere regels over de onderwerpen en de (te verdelen) spreektijd.

Artikel 48 Geluid- en beeldregistraties

Aangezien de vergaderingen van de Algemene Vergadering in principe openbaar zijn, kunnen radio- en tv-stations geluid- en beeldregistraties maken. Dit is uiteraard niet het geval als het een besloten vergadering betreft.

Artikel 49 Gebruik mobiele telefoons

Het gebruik van mobiele telefoons en ander communicatiemiddelen is niet meer uit deze samenleving weg te denken. Bestuurders, directie en toehoorders gebruiken de sociale media. Het gaat er met name om dat de orde van de vergadering niet verstoord wordt. De tekst is positief geredigeerd. Dus geen verbod opleggen, maar het gebruik ervan regelen. In de vergaderzaal, met inbegrip van de publieke tribune, mag tijdens de vergadering het gebruik, alsmede het stand-by houden van mobiele telefoons of andere communicatiemiddelen, geen inbreuk maken op de orde van de vergadering.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 50 Uitleg reglement

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 51 Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.

